

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΣΚΟΠΙΟ

STATISTICAL PERISCOPE

Από τον Editor

Η Γλώσσα των συνεδρίων του ΕΣΙ είναι ένα θέμα που κατά καιρούς έχει συζητηθεί μεταξύ των μελών του ΕΣΙ. Το θέμα αυτό είχε κυριαρχήσει στην τελετή λήξης του 20^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου που είχε διοργανωθεί στην Κύπρο το 2007. Οι συνάδελφοι Γιάννης Κουτρουβέλης και Κώστας Φωκιανός ανέλαβαν την πρωτοβουλία και απέστειλαν από το προηγούμενο καλοκαίρι στο Περισκόπιο σημαντικές εισηγήσεις στις οποίες επιχειρηματολογούν επί του θέματος. Το Περισκόπιο εκμεταλλεύτηκε την πρωτοβουλία των συναδέλφων και προσκάλεσε και άλλους συναδέλφους να καταθέσουν τις απόψεις τους. Έτσι το θέμα της Γλώσσας των συνεδρίων του ΕΣΙ αποτελεί το κεντρικό θέμα του σημερινού τεύχους του Περισκοπίου.

Συμβάλλοντας στη συζήτηση επιθυμώ να αναφερθώ στην 17^η Σεπτεμβρίου. Αυτή είναι η ημερομηνία που το Γυμνάσιο Φιλοθέης, Αττικής επέλεξε ως ημερομηνία (ετήσιας) συνάντησης των αποφοίτων του 1980. Μέχρι σήμερα, 28 χρόνια μετά αυτή η συνάντηση δεν έχει ακόμα πραγματοποιηθεί. Είμαι βέβαιος ότι πολλοί από τους τότε απόφοιτους θα την θέλαμε αλλά μάλλον η έλλειψη συντονισμού έχει παίξει καθοριστικό ρόλο.

Αν έπρεπε να δώσω ένα χαρακτηρισμό στα συνέδρια του ΕΣΙ θα τα χαρακτήριζα κάτι παραπάνω από επιστημονικές συναντήσεις, θα τα χαρακτήριζα ετήσιες συναντήσεις (annual reunions). Αποτελούν μια σιωπηρή συμφωνία μεταξύ φίλων / συναδέλφων για να συναντιούνται, να συμπληρώνουν το κενό επικοινωνίας από την προηγούμενη συνάντηση – ένα χρόνο πριν – και να αλληλονημερώνονται για τις νέες επιστημονικές δραστηριότητες τους. Ο καθένας φέρνει στις συνάξεις αυτές και νέους συνεργάτες και φοιτητές και η παρέα συνεχώς διευρύνεται. Πρόκειται για reunion Ελλήνων επιστημόνων άρα η γλώσσα τι πιο φυσικό να είναι Ελληνική. Όσο για το λόγο επιτυχίας αυτός θα πρέπει να αναζητηθεί στην ύπαρξη συντονιστή που δεν είναι άλλος από το ΕΣΙ σε συνεργασία πάντοτε με κάποιο Πανεπιστήμιο. Οι συνεδρίες στην Αγγλική που φαίνεται να τείνουν να καθιερωθούν (στη Σάμο το πρόγραμμα περιλάμβανε

μία συνεδρία στην Αγγλική σε κάθε χρονική περίοδο πλην μιας) αποτελούν μια πολύ καλή επιλογή με πολλαπλή χρησιμότητα.

Ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Συνεδρίων του ΕΣΙ είναι το ότι και οι μη Έλληνες συνάδελφοι που προσκαλούνται κάθε χρόνο είναι συνήθως πολύ καλοί φίλοι που εντάσσονται άμεσα σε ολόκληρη την παρέα και μάλιστα κάποιοι (τουλάχιστον) από αυτούς συνεχίζουν να έρχονται χωρίς να φαίνεται να τους ενοχλεί η Ελληνική γλώσσα. Έχω την υποψία ότι έρχονται για τους ίδιους λόγους που ανέφερα πιο πάνω: Για την παρέα. Για να δουν τους φίλους. Μου φαίνεται ότι τελικά έρχονται για το reunion.

Αν τα νούμερα πάντως έχουν οποιαδήποτε αξία τότε θυμίζω τους 348 συνέδρους της Καστοριάς το 2006, τους 345 της Λευκάδας το 2004 αλλά και τους 260 του πιο πρόσφατου συνεδρίου στην Σάμο. Ενδέχεται και κάτι διαφορετικό να έχει επιτυχία. Το υφιστάμενο όμως σίγουρα έχει. Και φαίνεται ότι είναι εξασφαλισμένη και διαχρονική. Αντί λοιπόν να το αλλάζουμε ας εξετάσουμε το ενδεχόμενο να δημιουργήσουμε επιπρόσθετα, κάτι καινούργιο. Η διοργάνωση βέβαια ενός διεθνούς συνεδρίου και μάλιστα με διάρκεια είναι υπόθεση δύσκολη. Το πόσο πολύ δεν θα το μάθουμε αν δεν το επιχειρήσουμε.

Στο παρόν τεύχος του Περισκοπίου παρουσιάζονται πέντε εισηγήσεις (σελίδες 4 έως 6) για τη Γλώσσα των Συνεδρίων του ΕΣΙ από τους συναδέλφους Μ. Κούτρα, Γ. Κουτρουβέλη, Κ. Φωκιανό, Μ. Χαλκιά και τον Επίτιμο Πρόεδρο του ΕΣΙ Θ. Κάκουλλο. Το Περισκόπιο ευχαριστεί θερμά τους συναδέλφους για τις εισηγήσεις τους ενώ είναι έτοιμο να δημοσιεύσει και τις δικές σας εισηγήσεις στο θέμα.

Να παραμένετε συνδεδεμένοι μαζί μας αποστέλλοντας ειδήσεις, εισηγήσεις, επιστολές κλπ. στο esi-stat@hol.gr με Subject: PERISKOPIO.

A. Καραγρηγορίου

Νέα των Μελών

Ο κ. **Νίκος Φαρμάκης** εκλέχθηκε **Αναπληρωτής Καθηγητής** στον Τομέα Στατιστικής και Επιχειρησιακής Έρευνας του **Τμήματος Μαθηματικών** του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ο κ. **Στέλιος Γεωργίου** εκλέχθηκε **Αναπληρωτής Καθηγητής** στο **Τμήμα Στατιστικής και Αναλογιστικών - Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών** του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Για την καθοριστική συμβολή του στη μαθηματική θεμελίωση της θεωρίας των πολύπλοκων ανοικτών συστημάτων και του χάους τιμήθηκε με το **Διεθνές Βραβείο PRIGOGINE για το 2008**, ο Πρόεδρος του **Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Καθηγητής Γιάννης Αντωνίου**. Ο κ. Αντωνίου ανέδειξε τον **εποικοδομητικό ρόλο του χρόνου** στην οργάνωση των πολύπλοκων συστημάτων και την πιθανολογική-στατιστική περιγραφή της πολυπλοκότητας και του χάους στη φύση. Το **Βραβείο Prigogine** θεσπίστηκε από το Ιταλικό Πανεπιστήμιο Σιένα και το Αγγλικό Τεχνολογικό Ινστιτούτο Wessex **στη μνήμη του Ilya Prigogine (1917-2003)**, ο οποίος τιμήθηκε το 1977 με το **Νόμπελ Χημείας**. Το Βραβείο απονέμεται κάθε χρόνο σ' έναν επιστήμονα που διακρίνεται παγκοσμίως για την έρευνά του στα πολύπλοκα-οικολογικά συστήματα. Η απονομή στον Γιάννη Αντωνίου έγινε σε Ειδική Τελετή στην **Ιερά Μονή Ευαγγελίστριας** στη Σκιάθο στα πλαίσια των εργασιών του Διεθνούς Συνεδρίου *The Sustainable City 2008* (www.wessex.ac.uk/08-conferences/index.php) που διεξήχθη από 24-26 Σεπτεμβρίου 2008.

Στο τελευταίο συνέδριο της International Biometrics Society στο Δουβλίνο τον Ιούλιο του 2008 απονεμήθηκε στην κα. **Θυρανία Δαφνή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών** βραβείο για «*outstanding dedication and exemplary service as Biometrics Bulletin Editor 2005-2008*». Η κ. Δαφνή διετέλεσε **Εκδότης** του Bulletin για τη συγκεκριμένη τριετία. Σημειώνεται ότι η κ. Δαφνή από τις 20/6/2005 είναι **non-voting ex-officio member of the IBS Council** με την ιδιότητα της ως Εκδότης του Bulletin ενώ από την 1/1/2008 και μέχρι 31/12/2009 συμμετέχει στο IBS Council ως **voting-ex-officio member** με την ιδιότητά της ως **Editorial Representative του IBS Executive Committee**.

Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο, Σολωμού 5, 10683 Αθήνα
Τηλ. – Fax: 210-3303909

E-mail: esi-stat@hol.gr, Internet: www.esi-stat.gr

Greek Statistical Institute, 5 Solomou str., GR-10683 Athens
Phone – Fax: +30-210-3303909

Στατιστικό Ημερολόγιο

Απρίλιος 2009

22-26 Απριλίου 2009, Χανιά
22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής
Πληροφορίες: www.esi-stat.gr

Μάιος 2009

10-14 Μαΐου 2009, Κωνσταντινούπολη
5th International Conference of EMR-IBS, EMR2009
Πληροφορίες: www.ibs-emr2009.com/

25-27 Μαΐου 2009, Αθήνα
2nd International Conference on Quantitative and Qualitative Methodologies in the Economic and Administrative Sciences
Πληροφορίες:
www.teiath.gr/sdo/de/page_nea_EN_r/home.htm

27-29 Μαΐου 2009, Κωνσταντινούπολη
13th International Congress on Insurance: Mathematics & Economics, IME2009
Πληροφορίες: www.ime2009.net

Ιούνιος 2009

21 Ιουνίου – 5 Ιουλίου 2009, Τορίνο, Ιταλία
7th Workshop on Bayesian Nonparametrics και Carlo Alberto Research Programme in Bayesian Nonparametrics
Πληροφορίες: bnpworkshop.carloalberto.org/

Ιούλιος 2009

2-4 Ιουλίου 2009, Κάμπος Βουρλιωτών, Σάμος
6th International Conference in Applied Financial Economics, AFE2009
Πληροφορίες: www.ineag.gr/afe και www.actuar.aegean.gr

16-18 Ιουλίου 2009, Πόρτο Χέλι
3rd International Conference on Cancer Risk Assessment, ICCRA3
Contact: xkitsos@teiath.gr & rigas@ee.duth.gr

Φεβρουάριος 2010

15-18 Φεβρουαρίου 2010, Beer Sheva, Israel
2nd International Symposium on Stochastic Models in Reliability, Safety, Security and Logistics
Πληροφορίες: **Dr. Ilia B. Frenkel**, iliaf@sce.ac.il

Εκδότης Στατιστικού Περισκοπίου: Α. Καραγρηγορίου
Υπεύθυνος Έκδοσης Περισκοπίου: Διοικητικό Συμβούλιο ΕΣΙ
Επιτροπή Πρακτικών Σάμου:

Γ. Ηλιόπουλος, Χ. Μουσιάδης, Τ. Παπαϊωάννου
Διοικητικό Συμβούλιο ΕΣΙ:

Χ. Χαραλαμπίδης, Πρόεδρος, Π. Μουσιάδης, Αντιπρόεδρος,
Θ. Μοσχονά, Γενικός Γραμματέας, Α. Καραγρηγορίου, Ειδικός
Γραμματέας, Γ. Ηλιόπουλος, Ταμίας, Τ. Παπαϊωάννου, Έφορος
Βιβλιοθήκης, Σ. Κουνιάς, Σύμβουλος

Νέα και Ανακοινώσεις

(α) **22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Στατιστικής.** Το Δ.Σ. του ΕΣΙ έχει αποδεχθεί εισήγηση του συναδέλφου **Τρύφωνα Δάρα** για διοργάνωση του 22^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου του ΕΣΙ στα Χανιά από το **Γενικό Τμήμα του Πολυτεχνείου Κρήτης**. Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί την εβδομάδα της Διακαινησίμου από **Τετάρτη 22 Απριλίου έως Κυριακή 26 Απριλίου 2009 στις εγκαταστάσεις της Πολυτεχνειούπολης των Χανίων**. Σύντομα αναμένεται η κατάρτιση της ιστοσελίδας και η πρώτη ανακοίνωση του Συνεδρίου με τις σχετικές πληροφορίες.

(β) **5th International Conference of EMR-IBS.** Το 5^ο Διεθνές Συνέδριο του Eastern Mediterranean Region of the International Biometrics Society θα διεξαχθεί στην **Κωνσταντινούπολη από 10-14 Μαΐου 2009**. Η τελευταία ημερομηνία για την υποβολή των εργασιών είναι η **31^η Ιανουαρίου 2009**. Η υποβολή των περιλήψεων γίνεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του συνεδρίου www.ibs-emr2009.com/. Αναφορικά με την εγγραφή στο συνέδριο, η τελευταία ημερομηνία για έγκαιρη εγγραφή (early registration) είναι η **28^η Φεβρουαρίου 2009**. Τα ταμειακώς εντάξει μέλη αλλά και τα νέα μέλη του EMR-IBS τυγχάνουν μειωμένων χρεώσεων σε σχέση με τους υπόλοιπους συνέδρους.

(γ) **Σεμινάριο Βιομηχανικής Στατιστικής.** Ολοκληρώθηκε με μεγάλη επιτυχία το Σεμινάριο Βιομηχανικής Στατιστικής το οποίο διοργάνωσε το ΕΣΙ για την εταιρεία **ΒΙΟΛΕΞ ΒΙC ΑΒΕΕ** και το οποίο αποτελείτο από τέσσερες ενότητες, ήτοι **Εισαγωγή στη Βιομηχανική Στατιστική, Στατιστικός Έλεγχος Διεργασιών, Μετρολογία και Σχεδιασμός και Ανάλυση Πειραμάτων**. Το σεμινάριο διάρκειας 44 ωρών, παρουσίασαν οι συνάδελφοι **Πέτρος Μαραβελάκης** και **Σωτήρης Μπερσίμης** ενώ τον όλο συντονισμό του εγχειρήματος είχε ο κ. **Τάκης Παπαιωάννου**.

(δ) **3rd International Conference on Cancer Risk and Assessment (ICCRA3).** Το επιστημονικό συνέδριο ICCRA3 διοργανώνεται **στο Πόρτο Χέλι από 16 – 18 Ιουλίου 2009**. Τα δύο προηγούμενα συνέδρια που διοργανώθηκαν το 2003 στην Αθήνα και το 2006 στη Σαντορίνη προσέλκυσαν το καθένα πάνω από 50 συνέδρους και παρουσιάστηκαν 40 περίπου εργασίες. Στόχος του συνεδρίου είναι η παρουσίαση νέων ιδεών και μεθόδων που αφορούν στη διαδικασία καρκινογένεσης, στην αξιολόγηση του κινδύνου καρκίνου και στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου. Κύρια εργαλεία έρευνας αποτελούν μαθηματικές, στατιστικές, ιατρικές, βιολογικές και υπολογιστικές μέθοδοι. Κάποια από τα θέματα του συνεδρίου είναι: Carcinogenesis modeling, Biomarkers, Probability models for cancer research, Statistical inference on medical data, Epidemiological cancer studies and

Environmental problems κ.α. Η τελευταία ημερομηνία υποβολής εργασιών είναι η **28^η Φεβρουαρίου 2009**. Εκτός από την περίληψη (μέχρι 2 σελίδες) οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν ολόκληρη την εργασία για δημοσίευση (κατόπιν κρίσης) είτε στον Τόμο των Πρακτικών (μέχρι 24 σελίδες) είτε σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό (μέχρι 8 σελίδες). Για περισσότερες πληροφορίες συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών δακτυλογράφησης των εργασιών οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν στους Χρήστο Κίτσο (xkitsos@teiath.gr), Αλέξανδρο Ρήγα (rigas@ee.duth.gr), Edler Lutz (edler@dkfz.de), και K.- E. Biebler (bielber@biometrie.uni-greifswald.de).

(ε) **Ανανέωση Συνδρομής στο IMS.** Η ανανέωση της συνδρομής στο International Mathematical Institute μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2009 συνοδεύεται με έκπτωση 20% επί της ετήσιας συνδρομής. Επίσης υπενθυμίζεται ότι το IMS προσφέρει δωρεάν συνδρομή στους φοιτητές. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και ηλεκτρονικά. Πληροφορίες: www.imstat.org/.

(στ) **25th International Biometrics Conference.** Η International Program Committee του 25th International Biometrics Conference δέχεται **εισηγήσεις για Invited Sessions** για το συνέδριο. Η τελευταία ημερομηνία για υποβολή εισηγήσεων είναι η **25^η Φεβρουαρίου 2009**. Στόχος της Επιτροπής είναι η ολοκλήρωση του προγράμματος των invited sessions έως το τέλος Οκτωβρίου 2009. Το συνέδριο θα διοργανωθεί από το Federal University of Santa Catarina από **5-10 Δεκεμβρίου 2010 στο νησί Florianopolis της νοτίου Βραζιλίας (μία ώρα πτήση από το Σάο Πάολο)**. Για πληροφορίες www.tibs.org.

Βιβλιοθήκη ΕΣΙ

Η βιβλιοθήκη του ΕΣΙ εμπλουτίστηκε πρόσφατα με τα βιβλία:

Vonta, F., Nikulin, M., Limnios, N. and Huber, C. (2008). *Statistical Models and Methods for Biomedical and Technical Systems*, Springer Verlag (Birkhäuser), New York, 557 σελίδες.

Vonta, F. (2006). *BIOSTAT2006, Proceedings of the International Conference on Statistical Methods for Biomedical and Technical Systems*, Εκδόσεις Καντζηλάρης, Λευκωσία, Κύπρος, 470 σελίδες.

Τα βιβλία αποτελούν δωρεά της συναδέλφου Έλιας Βόντα.

Παρακαλούνται τα μέλη του ΕΣΙ που έχουν δανειστεί βιβλία από τη βιβλιοθήκη του ΕΣΙ και τα διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα να τα επιστρέψουν με την πρώτη ευκαιρία. Σύμφωνα με τα αρχεία της Γραμματείας του ΕΣΙ υπάρχει αριθμός μελών του ΕΣΙ που έχουν δανειστεί μεγάλο αριθμό βιβλίων (έως και 10) εδώ και αρκετά χρόνια (άνω των 10).

Γλώσσα Συνεδρίων ΕΣΙ

Μετά από ανοιχτή πρόσκληση που υποβλήθηκε μέσα από το Στατιστικό Περισκόπιο (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2007) για ανοικτή συνομιλία και ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την πιθανότητα τα συνέδρια του ΕΣΙ να διοργανώνονται με βάση την Αγγλική γλώσσα, αποφασίσαμε να καταθέσουμε τις δικές μας απόψεις. Με το παρόν κείμενο θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε την επιχειρηματολογία των θετικά και αρνητικά προσκείμενων στην ιδέα αυτή και πιστεύουμε να δημιουργήσουμε τη βάση για ένα παραγωγικό διάλογο.

Ι. Κουτρουβέλης & Κ. Φωκιανός

Θεωρώ ότι στα ετήσια συνέδρια του ΕΣΙ πρέπει να υπάρχουν κύκλοι ομιλιών στα Ελληνικά και στα Αγγλικά.

Η χρήση Ελληνικών στα Πανελλήνια συνέδρια Στατιστικής συμβάλει στην καθιέρωση κοινά αποδεκτής στατιστικής ορολογίας στα Ελληνικά, η οποία διευκολύνει τη διεπιστημονική ερευνητική συνεργασία και προάγει την εκπαίδευση στα πλαίσια των Ελλαδικών και Κυπριακών ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Εξάλλου, η ανάγκη για ομογενοποίηση της Ελληνικής στατιστικής ορολογίας έχει αναγνωρισθεί από το ΕΣΙ με την υποστήριξη της έκδοσης λεξικού στατιστικών όρων.

Επίσης, η διοργάνωση κύκλων ομιλιών στα Ελληνικά είναι απαραίτητη δεδομένου ότι πολλοί μεταπτυχιακοί φοιτητές, αλλά και πολλοί διδάσκοντες σε Ελληνικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, δεν έχουν τη δυνατότητα ολοκληρωμένης παρουσίασης των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων σε άλλη γλώσσα. Ούτε είναι συχνά εύκολη για πολλούς η παρακολούθηση ομιλιών στα Αγγλικά όταν οι ομιλίες εστιάζονται σε εφαρμογές και όχι στη μαθηματική στατιστική. Επομένως, η καθιέρωση της Αγγλικής ως της μόνης επίσημης γλώσσας των συνεδρίων θα αποθαρρύνει τους προηγούμενους από το να συμμετέχουν στα συνέδρια του ΕΣΙ.

Παράλληλα με τους κύκλους ομιλιών στα Ελληνικά αναγνωρίζω την ανάγκη διοργάνωσης παράλληλων κύκλων ομιλιών στα Αγγλικά, στους οποίους η παρουσίαση θα πρέπει να γίνεται εξολοκλήρου στα Αγγλικά. Η διοργάνωση τέτοιων κύκλων θα συμβάλει ασφαλώς στη διεθνή προβολή των συνεδρίων του ΕΣΙ, στην προσέλκυση μη ελληνοφώνων επιστημόνων και στην ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών. Στους κύκλους αυτούς θα μπορούν να συμμετέχουν και οι Ελληνοφώνοι σύνεδροι που δεν έχουν δυσκολίες με τα Αγγλικά και επιθυμούν να λάβουν κριτικές από ξένους συνέδρους ή να αναπτύξουν επιστημονικές συνεργασίες μαζί τους.

Η Ελληνική γλώσσα δεν αντικαθίσταται εύκολα από άλλες γλώσσες, τόσο στην ακρίβεια της όσο και στον πλούτο της. Δεν μπορούμε όμως να παραβλέψουμε το γεγονός ότι σήμερα τα Αγγλικά είναι διεθνής γλώσσα και ως εκ τούτου τα εγκυρότερα επιστημονικά περιοδικά δημοσιεύουν μόνο στην Αγγλική ενώ τα πιο αξιόπιστα διεθνή συνέδρια πραγματοποιούνται και εκείνα με βασική γλώσσα τα Αγγλικά. Με αυτό το σκεπτικό αναφέρουμε την παρακάτω σειρά επιχειρημάτων για καθιέρωση της Αγγλικής στα συνέδρια του ΕΣΙ. Οι παρακάτω σκέψεις όμως δεν αποκλείουν την μερική χρήση της Ελληνικής γλώσσας στα συνέδρια.

1. Οι φοιτητές επωφελούνται από την παρουσίαση ολόκληρης (ή μέρους) της διδακτορικής τους διατριβής σε διεθνές επίπεδο. Μπορούν να λάβουν κριτικές για την εργασία τους καθώς και ιδέες για περαιτέρω έρευνα. Επιπλέον η ερευνά τους γίνεται γνωστή και μειώνεται ο κίνδυνος να δημοσιευτούν από άλλους τα αποτελέσματα.

2. Το ΕΣΙ έχει καθιερώσει τον σημαντικό θεσμό προσέλκυσης ξένων ομιλητών διεθνούς κύρους. Η παρουσίαση εργασιών στα Αγγλικά δίνει καινούργια διάσταση ιδιαίτερα για τη μεταφορά γνώσης που παράγεται στα ελληνοφώνα Πανεπιστήμια. Επιπλέον οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αποκτούν πλεονέκτημα στην εξεύρεση εργασίας καθώς η ομιλία τους ενδέχεται να προσελκύσει το ενδιαφέρον των προσκεκλημένων ομιλητών.

3. Με την καθιέρωση της Αγγλικής γλώσσας, το ΕΣΙ αποκτά στρατηγική παρουσία στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης και με αυτόν τον τρόπο μπορεί να ξελιχθεί σε συγγενή οργανισμό των IMS και ASA.

4. Με την οργάνωση συνεδρίων στην Αγγλική, το ακροατήριο μεγθύνεται και έτσι ενισχύονται οι δεσμοί με συνάδελφους από άλλες χώρες. Τέτοιοι δεσμοί συνήθως δίνουν νέα διάσταση στα ερευνητικά ενδιαφέροντα.

Ιωάννης Κουτρουβέλης

Κωνσταντίνος Φωκιανός

Αγαπητέ κ. Καραγρηγορίου,

Σχετικά με τη γλώσσα των Στατιστικών Συνεδρίων, δε νομίζω ότι πρέπει να αλλάξουμε τον ως τώρα τρόπο παρουσίασης των Papers. Όταν αναμένονται ξένοι στο ακροατήριο, στα Αγγλικά (γλώσσα καθιερωμένη διεθνώς, ιδιαίτερα στη Στατιστική), ενώ ενώπιον Ελλήνων, Ελληνικά. Και τούτο, διότι ούτε το ακροατήριο (κατά κανόνα περιλαμβάνει και μεταπτυχιακούς φοιτητές) θα παρακολουθούσε άνετα τα λεγόμενα, ούτε και πολλοί ομιλητές μιλούν άνετα την Αγγλική. Εννοείται, οι ξένοι μιλούν (πολλοί δεν μιλούν) ΚΑΙ ΓΡΑΦΟΥΝ στα Αγγλικά.

Εξάλλου και στη στατιστική ορολογία πολλοί όροι είναι (και επιλέγονται από τους ίδιους τους ξένους) στα Ελληνικά (π.χ. stochastic, homoscedastic, taxonomycetic), και σε 1-2 μήνες θα κυκλοφορήσει το ΕΣΙ το Αγγλο-Ελληνικό και Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό ορολογιακά πληρέστερο του τελευταίου Oxford! Η επιστημονική ορολογία είναι κατ'εξοχήν ΕΛΛΗΝΙΚΗ ή ελληνογενής και ως παραμένει.

Ελπίζω, λοιπόν, να συμφωνήσουμε όλοι στο status quo, όσον αφορά τη γλώσσα των συνεδρίων μας.

Με συναδελφικούς και καλοκαιρινούς Χαιρετισμούς

Θεόφιλος Κάκουλλος, Επίτιμος Πρόεδρος ΕΣΙ

Υ.Γ. Με την ευκαιρία αυτή, τουλάχιστο για λόγους προσωπικής δυσκολίας στην τονογραφία, προτείνω να καθιερωθεί το ΑΤΟΝΙΚΟ (αντί του ΜΟΝΟτονικού).

Πριν αναφέρω την σκέψη μου για την γλώσσα που θα πρέπει να γίνονται οι παρουσιάσεις και οι εργασίες θεωρώ σκόπιμο να αναφέρω την προσωπική μου εμπειρία από το πρώτο συνέδριο του ΕΣΙ που συμμετείχα. Το 2002 στα Ιωάννινα παρουσίασα για πρώτη φορά εργασία. Μαζί μου στο πούλμαν είχαν έρθει 6-7 προπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου Πειραιώς που ερχόντουσαν για πρώτη φορά σε Συνέδριο εκ των οποίων 2 είναι σήμερα υποψήφιοι διδάκτορες και έχουν παρακολουθήσει τα περισσότερα αν όχι όλα τα συνέδρια του ΕΣΙ από τότε. Από τότε, κάθε χρονιά βλέπω δεκάδες παιδιά που παρουσιάζουν τις μεταπτυχιακές τους εργασίες ή τη δουλειά του διδακτορικού τους, ή στατιστικούς που δουλεύουν σε εταιρίες που παρουσιάζουν πρώτη φορά σε συνέδριο και πήραν το θάρρος να έρθουν είτε ακούγοντας την εμπειρία πρώην συμφοιτητών τους είτε επειδή είδαν στην οργανωτική επιτροπή τους καθηγητές τους από το Πανεπιστήμιο. Θεωρώ ότι η μαζικότητα των

συνεδρίων του ΕΣΙ και κυρίως η μεγάλη ανταπόκριση στους νέους οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ελληνική γλώσσα που τα κάνει πιο προσιτά στις κατηγορίες νέων επιστημόνων που προανέφερα. Νομίζω ότι μια αλλαγή στην γλώσσα θα απομάκρυνε το κοινό που προανέφερα που είναι και το ελπιδοφόρο κομμάτι αφού από εκεί θα προκύψουν οι νέοι επιστήμονες και οι νέοι καθηγητές. Οι επιστήμονες αυτοί στην μετέπειτα πορεία τους θα αποκτήσουν βιώματα, αναμνήσεις και παρέες από το Συνέδριο, θα ενσωματώσουν το Συνέδριο στο πρόγραμμά τους, θα το θεωρήσουν ευκαιρία να δουν συμφοιτητές τους που γνωρίζονται χρόνια και ευκαιρία να παρουσιάσουν τη δουλειά τους και τη δουλειά των μαθητών τους.

Από την άλλη ένα Εθνικό συνέδριο περιορίζεται σε επιστήμονες εντός Ελλάδας και έτσι χάνεται η ευκαιρία γνωριμίας και συνεργασιών με ξένους επιστήμονες. Ακόμα το γεγονός ότι οι εργασίες είναι στα ελληνικά είναι απαγορευτικό για την δημοσίευση των πρακτικών σε βάσεις δεδομένων που να ανήκουν στο citation index κάτι που κάνει πολλούς επιστήμονες να αποφεύγουν να δημοσιεύσουν τη δουλειά τους όταν πιστεύουν ότι μπορεί να δημοσιευθεί και αλλού.

Ένας τρόπος αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων είναι ίσως στο χρονικό διάστημα των 4-5 ημερών που διαρκεί ένα συνέδριο του Ε.Σ.Ι να διοργανωθούν δύο συνέδρια: το πρώτο θα φέρει την ονομασία και την αριθμηση των συνεδρίων του Ε.Σ.Ι π.χ 21^ο Συνέδριο Ε.Σ.Ι και το δεύτερο θα είναι ένα διεθνές Συνέδριο π.χ 1st International Conference of GSI που αν όχι από την αρχή αλλά σύντομα θα εκδίδει τα πρακτικά σε εκδοτικό οίκο με on line διάθεση και καταγραφή στο citation index. Πιστεύω ότι το χρονικό διάστημα από Τετάρτη του Πάσχα μέχρι Κυριακή του Θωμά θα αρκούσε για τα δύο συνέδρια με πρώτα τη διοργάνωση του ενός π.χ του Εθνικού μέχρι την Παρασκευή και μετά του Διεθνούς Σάββατο & Κυριακή. Ο προσανατολισμός σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να είναι ξεκάθαρος ώστε να μην λειτουργήσουν ανταγωνιστικά τα δύο συνέδρια. Στόχος του διεθνούς θα πρέπει να είναι η προσέλκυση όλο και περισσότερων επιστημόνων από το εξωτερικό κάτι στο οποίο θα βοηθήσει το κύρος των καταξιωμένων μελών του ΕΣΙ που συμμετέχουν στην οργανωτική επιτροπή αλλά και το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι διεθνώς αναγνωρισμένος προορισμός συνεδρίων αλλά και διακοπών. Σε κάθε περίπτωση αυτά είναι και οργανωτικά θέματα όπου υπάρχουν μέλη του ΕΣΙ με μακροχρόνια διοικητική και οργανωτική εμπειρία που θα μπορούσαν να τα διευθετήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Μιλτιάδης Χαλικιάς

Είναι φανερό ότι η υιοθέτηση της αγγλικής γλώσσας στα συνέδρια του ΕΣΙ έχει αρκετά θετικά αλλά και αρκετά αρνητικά στοιχεία.

Στα θετικά θα μπορούσα να συμπεριλάβω τη δυνατότητα να μπορούν και οι ξένοι προσκεκλημένοι να παρακολουθούν τις ομιλίες και να συμμετέχουν στη συζήτηση προσφέροντας χρήσιμες υποδείξεις στους ομιλούντες. Δεν θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί απίθανο, η χρήση της Αγγλικής γλώσσας να προσελκύσει στα συνέδρια και άλλους ξένους επιστήμονες (η Ελλάδα είναι πάντοτε ένας ιδανικός τόπος για να συνδυάσει κανείς τις διακοπές του με ένα συνέδριο), γεγονός το οποίο λογικά θα οδηγούσε σε ανάπτυξη σημαντικών ερευνητικών συνεργασιών. Παράλληλα η συγγραφή των περιλήψεων των εργασιών στα Αγγλικά θα έδινε τη δυνατότητα να δημοσιευτούν αυτές σε κάποιο ειδικό τόμο ή σε επιστημονικά περιοδικά τα οποία δημοσιεύουν περιλήψεις εργασιών συνεδρίων καθώς επίσης και να μουν στο διαδίκτυο (ιστοσελίδα του ΕΣΙ) και να είναι προσβάσιμα (και κατανοητά) από ένα ευρύτερο κοινό.

Το βασικότερο αρνητικό σημείο κατά τη γνώμη μου (πέραν του γεγονότος του περιορισμού της χρήσης της Ελληνικής γλώσσας την οποία για εθνικούς –και όχι μόνο– λόγους θα θέλαμε να κρατηθεί ζωντανή) είναι ότι η υποχρεωτική χρήση της Αγγλικής γλώσσας για παρουσιάσεις εργασιών, θα λειτουργήσει αποτρεπτικά για τους νεότερους επιστήμονες (φοιτητές που παρουσιάζουν αποτελέσματα από τις μεταπτυχιακές τους εργασίες ή τα διδακτορικά τους, στατιστικούς που εργάζονται σε εταιρίες και δεν έχουν αποκτήσει διεθνή εμπειρία κτλ). Ένα από μεγάλα επιτεύγματα του ΕΣΙ είναι ότι, μέσω των πανελλήνιων συνεδρίων του, κατάφερε να φέρει σε επαφή εξαιρετικά μεγάλο αριθμό Ελλήνων στατιστικών, κάτι το οποίο πρέπει να διαφυλαχθεί ως κόρη οφθαλμού. Είναι λοιπόν αναμενόμενο, η χρήση της Αγγλικής γλώσσας, αφενός μεν να απομακρύνει το προαναφερθέν κομμάτι από τις ετήσιες συναντήσεις μας (αφού θα υπάρχει απροθυμία ή και αδυναμία παρουσίασης σε μια ξένη γλώσσα), αφετέρου να δυσκολέψει κάποιους από τους νεότερους συμμετέχοντες να κατανοήσουν πλήρως τις παρουσιάσεις των υπολοίπων. Λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι ακόμη και οι περισσότεροι από εμάς δεν μπορούμε να χειριστούμε την Αγγλική όπως ένα Αγγλόφωνος ομιλητής, η «έκθεση» των νεότερων στις δικές μας γλωσσικές παρεκτροπές, θα βλάψει περισσότερο παρά θα ωφελήσει τους ακροατές. Εξάλλου νομίζω ότι θα θυμίζει θέατρο του παραλόγου όταν θα

επιχειρείται επικοινωνία (ή μη επικοινωνία) ενός αμιγώς ελληνικού ακροατηρίου σε μια γλώσσα διαφορετική από τη μητρική γλώσσα όλων των παρισταμένων! Αρκεί να σκεφτεί κανείς ποια είναι συνήθως η φυσική κατάληξη όταν σε ένα session διεθνούς συνεδρίου, αντιληφθούν οι παρόντες και ο ομιλητής ότι όλοι οι παρισταμένοι είναι της ίδιας (Ελληνικής) εθνικότητας.

Ποια λοιπόν είναι η πρόταση για το τεθέν ζήτημα; Η λύση προφανώς βρίσκεται στο συνδυασμό των δύο δυνατοτήτων. Θα μπορούσε το συνέδριο του ΕΣΙ να συνεχίσει να γίνεται με επίσημη γλώσσα την Ελληνική, και σε μια από τις ημέρες του οι συνεδρίες να διεξάγονται αποκλειστικά στα Αγγλικά. Στις συνεδρίες αυτές μπορούν να προγραμματίζονται όλες οι ομιλίες των ξένων προσκεκλημένων και να συμμετέχουν και Ελληνόφωνοι σύεδροι που επιθυμούν να παρουσιάσουν την ερευνητική τους δουλειά στα Αγγλικά. Αυτό θα έδινε τη δυνατότητα στους ξένους προσκεκλημένους να παρακολουθήσουν με άνεση τις εργασίες της συγκεκριμένης ημέρας και παράλληλα θα συνέβαλε στην ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών.

Μάρκος Κούτρας

Σημ Εκδότη: Λόγω της αναφοράς στο Λεξικό Στατιστικής Ορολογίας σε δύο από τις εισηγήσεις για τη Γλώσσα παρατίθεται κατωτέρω σύντομη ανακοίνωση που λάβαμε από το συντονιστή της Επιτροπής Έκδοσης του λεξικού κ. Τ. Παπαϊωάννου. Υπενθυμίζεται ότι την επιτροπή αποτελούν οι συνάδελφοι: Θ. Κάκουλλος, Θ. Μοσχόνα, Χ. Μωυσιάδης, Τ. Παπαϊωάννου, και Τ. Χριστοφίδης.

Νέα από το Λεξικό Στατιστικής Ορολογίας

Το Λεξικό βρίσκεται προ των πυλών του εκδότη/τυπογράφου. Η ύλη, δηλαδή το Αγγλοελληνικό και το Ελληνοαγγλικό μέρος, ο πρόλογος, η εισαγωγή και η βιβλιογραφία έχουν κλείσει και το ΕΣΙ είναι σε συνεννόηση με εκδότες – τυπογράφους για την έκδοση, προβολή και διάθεση του Λεξικού.

Επιδιώκουμε την έκδοσή του το ταχύτερο δυνατό.

Βιογραφίες: Abraham Wald

Το Νοέμβριο του 1950 ο **Abraham Wald** είχε μόλις εκδώσει το βιβλίο του *Statistical Decision Functions* (1950, Wiley) και αναχωρούσε με τη σύζυγό του για την Ινδία ώστε να παρουσιάσει τη **Θεωρία Αποφάσεων** στους Ινδούς συναδέλφους του. Στις 13 Δεκεμβρίου 1950 το αεροπλάνο της Air India χάθηκε στην ομίχλη και προσέκρουσε σε μια από τις κορυφές της οροσειράς Nilgiris. Όλοι οι επιβαίνοντες συμπεριλαμβανομένου του ζεύγους Wald έχασαν τη ζωή τους. Ο Abraham Wald ήταν μόλις 48 ετών.

Ο Wald γεννήθηκε το 1902 στο σημερινό Cluj της Ρουμανίας (το Klausenburg της Αυστρο-Ουγγρικής Αυτοκρατορίας) σ' ένα περιβάλλον με ιδιαίτερα πνευματικά ενδιαφέροντα (ο παππούς του ήταν διάσημος ραβίνος ενώ ένα από τα πέντε αδέρφια του μηχανικός με πολλές εφευρέσεις στο ενεργητικό του). Όλα τα αδέρφια του πλην ενός με τις οικογένειες τους καθώς και οι γονείς του, συνολικά 8 μέλη της οικογένειας πέθαναν στα κρεματόρια του Auschwitz*.

Το 1927 ο Wald έγινε δεκτός στο **Τμήμα Μαθηματικών στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης** όπου παρακολούθησε τρία (3) μόνο μαθήματα και ξεκίνησε την έρευνα του σε θέματα **γεωμετρίας**. Πήρε το διδακτορικό του το 1931 και δημοσίευσε 21 εργασίες από το 1931 έως το 1937 της οποίες ο καθηγητής του **Karl Menger** χαρακτήρισε «*deep, beautiful and of fundamental importance*». Σχεδόν παράλληλα ασχολήθηκε με **εφαρμοσμένα και οικονομικά μαθηματικά** όπου η συνεισφορά του θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Η μελέτη του για τη **θεωρία ισορροπίας (equilibrium theory, 1936)** αξιοποιήθηκε από τους οικονομολόγους αρκετά χρόνια αργότερα. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Wald και το έργο του στις οικονομικές επιστήμες μνημονεύθηκε από το νομπελίστα οικονομολόγο **Gerard Dedreux** (1921-2004) στη διάλεξη αποδοχής του **Nobel Οικονομίας** το 1983 (nobelprize.org/nobel_prizes/economics/laureates/1983/).

Το 1938 πήγε στην Αμερική και ο **Hotelling** τον πήρε στο **Πανεπιστήμιο Columbia**. Ο Wald έμαθε Στατιστική από τις διαλέξεις του Hotelling και μάλιστα τόσο καλά που οι διαλέξεις του ίδιου την επόμενη κιόλας χρονιά άρχισαν να προσελκύουν πολλούς φοιτητές. Οι σημειώσεις από τις διαλέξεις του άρχισαν μάλιστα να κυκλοφορούν σε όλες τις γωνίες της Αμερικής.

Η κυριότερη συνεισφορά του Wald θεωρείται ότι είναι η **Θεωρία Αποφάσεων**. Οι έννοιες του **χώρου αποφάσεων, της συνάρτησης κινδύνου και απώλειας και των κανόνων αποφάσεων κατά Bayes και ελαχιστομεγίστου** εμφανίζονται στην πρώτη του κιόλας εργασία που δημοσιεύθηκε μόλις είχε αρχίσει την ενασχόλησή του με τη Στατιστική (1939, *Ann. Math. Statist.* **10** (4), pp. 299–326). Είναι στην εργασία

αυτή που ο Wald αναφέρει ότι *τα δύο κύρια αντικείμενα της στατιστικής θεωρίας, οι έλεγχοι υποθέσεων και η εκτιμητική μπορούν να θεωρηθούν σαν ειδικές περιπτώσεις ενός ευρύτερου προβλήματος, αυτού της θεωρίας αποφάσεων*.

Το **Wald Sequential Probability Ratio Test (SPRIT)** αποτελεί ένα από τα σημαντικά στατιστικά επιτεύγματα (1945, *Ann. Math. Statist.* **16** (2), pp. 117–186). Ο Wald επικεντρώθηκε στο θέμα και για μήνες δεν ασχολήθηκε σχεδόν με τίποτε άλλο εκτός από αυτό που σήμερα ονομάζουμε **Ακολουθιακή Ανάλυση (Sequential Analysis)**. Η ανάπτυξη της θεωρίας αυτής από τον Wald προέκυψε, κατόπιν εισήγησης των **Milton Friedman** και **W. Allen Wallis**, από την ανάγκη για πιο αποτελεσματικές μεθόδους ελέγχου ποιότητας στη Βιομηχανία κατά τη διάρκεια του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Wald είναι αυτός που έθεσε την έννοια αυτή σε στατιστικό πλαίσιο, ανέπτυξε τη στατιστική θεωρία της και φυσικά πρότεινε το διάσημο SPRIT. Ένα μεγάλο μέρος της θεωρίας αυτής περιλαμβάνεται στο βιβλίο του *Sequential Analysis* (1947, Wiley). Ο Wald ασχολήθηκε και με την **απαραμετρική συμπερασματολογία** όπου πρότεινε το **Wald-Wolfowitz (runs) test** (1940, *Ann. Math. Statist.* **11**, 147-162) για την ισότητα δύο συνεχών κατανομών ενώ σε μια εργασία του με τον **H. B. Mann** (1943, *Ann. Math. Statist.* **14** (2), pp. 217–226) όρισε **τις στοχαστικές τάξεις O_p και O_p** .

Ο Wald δημοσίευσε 90 εργασίες και βιβλία 60 εκ των οποίων από το 1938 έως το θάνατό του το 1950. Παρ' όλη τη σπουδαιότητα των επιτευγμάτων του Wald στη Στατιστική και τα Οικονομικά ο Καθηγητής του K. Menger επιμένει (1952, *Ann. of Math. Statist.*, **23** (1), pp. 14-20) ότι «*anyone who really understands his theory of the curvature of surfaces will find that this work is second to none of Wald's other achievements*».

*Σημ: Πρόκειται για τα κρεματόρια των οποίων τα αρχιτεκτονικά σχέδια ανακαλύφθηκαν προ ημερών (εφημερίδα *Bild*, 8 Νοεμβρίου 2008). Η κατασκευάστρια εταιρία **Topf και Υιοί** περιέλαβε στην κατασκευή και ένα φούρνο που είχε την ικανότητα απανθράκωσης 3 ανθρωπίνων σωμάτων ταυτόχρονα με ημερήσια δυνατότητα καύσης 4416 ατόμων. Η εταιρεία που ιδρύθηκε το 1878 μετά τον πόλεμο μετονομάστηκε από τους Ανατολικογερμανούς σε «**Εργοστάσιο Μηχανολογικών Κατασκευών Νίκος Μπελογιάννης**» προς τιμήν του Έλληνα κομμουνιστή ηγέτη. Η εταιρεία το 1994 κατέρρευσε οικονομικά. Από το 2001 λειτουργεί ως **κέντρο πολιτισμού και ιστορικό μνημείο**.

